

**Sprawozdanie z Gminnego programu
wspierania osób w podeszłym wieku,
niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych
za 2021 rok**

Anna Józefiak-Materna
Dyrektor

Wrocław, marzec 2022

Spis treści:

Edukacja Zdrowotna	3
Usługi Opiekuńcze i Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania	4
Poradnictwo Specjalistyczne	7
Usługi realizowane w placówkach o charakterze dziennym	7
Zapewnienie opieki całodobowej w Domach Pomocy Społecznej	9
Działania Miejskiego Centrum Usług Socjalnych	10
Działania skierowane do środowiska Seniorów – Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego	23
Świadczenia na rzecz osób niepełnosprawnych z zakresu rehabilitacji społecznej - finansowane ze środków PFRON	29
Działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami – zadania zlecane organizacjom pozarządowym – finansowane ze środków PFRON	30
Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych współfinansowanych ze środków rządowych	31
Rozwijanie miejsc pobytu	33
Działalność Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej	33
Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Wspieraj Seniora”	35

Sprawozdanie z „Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych” za rok 2021

Gminny program wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych na lata 2019-2023 przyjęty został uchwałą Nr LXIII/1518/18 z dnia 11 października 2018 r. Rady Miejskiej Wrocławia jako program osłony w celu poprawy jakości życia tych osób, a także ich funkcjonowania w środowisku.

Program ten adresowany jest do osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych mieszkających na terenie Miasta Wrocławia, które wymagają wsparcia w życiu codziennym.

Celem głównym tego programu jest poprawa jakości życia Beneficjentów, poprzez wspieranie zdolności do funkcjonowania w środowisku domowym oraz zapewnienie tym osobom dostępu do odpowiednich form wsparcia. Cel ten realizowany jest przez następujące przesłanki:

- Wzmocnienie funkcji opiekuńczej rodziny oraz wspieranie w pokonywaniu trudności życiowych,
- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa,
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- Kształtowanie postawy solidarności,
- Rozwijanie infrastruktury systemu pomocy i wsparcia.

Realizatorem Programu jest Miasto Wrocław oraz miejskie jednostki organizacyjne w tym:

- Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu,
- Wrocławski Zakład Aktywności Zawodowej,
- Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego.

Cele Programu realizowane są przez następujące działania:

- Edukację zdrowotną wśród osób somatycznie i psychicznie chorych oraz wsparcie ich rodzin i opiekunów,
- Świadczenie usług opiekuńczych oraz wypracowanie standardów ich realizacji,
- Zapewnienie dostępu do poradnictwa rodzinnego, prawnego i psychologicznego,
- Rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej oraz utrzymanie w nich właściwego standardu opieki,
- Rozwój infrastruktury dziennych domów pomocy,
- Edukację i aktywizację społeczną beneficjentów Programu,
- Rozwijanie oferty miejsc pobytu dla beneficjentów programu dostosowanych do ich potrzeb życiowych,
- Wspieranie organizacji i podmiotów działających na rzecz beneficjentów Programu.

EDUKACJA ZDROWOTNA

Liczba beneficjentów Programu w 2021 roku wynosiła **16 000 osób**.

W roku sprawozdawczym realizowano programy edukacji zdrowotnej adresowane do osób w wieku senioralnym lub takich, w których uczestniczyły osoby w wieku senioralnym.

1. „Program szczepień ochronnych dla osób w wieku senioralnym 65+”. Realizację programu szczepień ochronnych przeciw grypie, połączonych z edukacją zdrowotną rozpoczęto przed sezonem grypowym. W ramach programu zdrowotnego zaszczepiono **4700** mieszkańców Wrocławia.

2. „Rozszerzenie dostępu do rehabilitacji kardiologicznej w ramach wtórnej prewencji chorób sercowo-naczyniowych”. Program miał na celu zmniejszenie ilości nawrotów incydentów sercowo-naczyniowych u osób po przebytych zawałach mięśnia sercowego i/lub po zabiegach plastyki naczyń wieńcowych, w okresie nie później niż do 12 miesięcy od zaistniałego incydentu oraz wydolności oddechowo-krażeniowej u osób po przebytej infekcji COVID-19. W programie uczestniczyło **176** osób.

3. „Program promocji zdrowia psychicznego oraz wsparcia dla osób z problemami zdrowia psychicznego u osób z doświadczeniem choroby psychicznej”. Celem programu było:

- wzmacnianie zdrowia psychicznego u osób z grup wysokiego ryzyka,
- przeciwdziałanie kryzysom psychicznym oraz wykluczeniu społecznemu osób z doświadczeniem choroby psychicznej,
- poprawa jakości życia osób z doświadczeniem choroby psychicznej,
- wsparcie dla ich rodzin i opiekunów.

W programie uczestniczyło **70** osób.

4. „Program wsparcia osób z zespołami otępiennymi i zaburzeniami psychogeriatrycznymi oraz ich rodzin i opiekunów”. Działaniami korekcyjno – wspierającymi objęto 800 osób po 60 roku życia, u których wystąpiły problemy psychogeriatryczne. W ramach programu prowadzone były grupy wsparcia, warsztaty, zajęcia aktywności ruchowej oraz psychoedukacyjne indywidualne i grupowe.

Ze wsparcia przeznaczonego dla opiekunów osób z zaburzeniami psychogeriatrycznymi skorzystało około 340 osób.

W działaniach edukacyjnych i profilaktycznych dotyczącej profilaktyki raka piersi oraz nauki samobadania w punktach Edukacji Zdrowotnej skorzystało **895** kobiet, a **1 604** kobiety zgłosiły się do Ośrodka Diagnostyki Chorób Piersi na konsultację onkologiczną.

Blisko **4 000** osób chorych na cukrzycę oraz ich rodzin/opiekunów uczestniczyło w działaniach edukacyjnych i profilaktycznych dotyczących samoopieki, samoobserwacji i samopielęgnacji, w tym m.in. w ramach profilaktyki powikłań cukrzycy.

Ponadto prowadzono działania edukacyjno-profilaktyczne na rzecz poprawy jakości opieki osób przewlekle i nieuleczalnie chorych przebywających w środowisku domowym oraz wsparcie ich rodzin/opiekunów. W ramach zadania, prowadzono działania edukacyjne w środowisku domowym chorego. Zadaniem objęto **145** osób przewlekle i nieuleczalnie chorych oraz ich rodziny.

USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE ŚWIADCZONE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA

W 2021 roku usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania klienta na terenie Wrocławia organizował i realizował jeden podmiot wyłoniony w drodze ogłoszonego przez Gminę Wrocław konkursu tj. organizacja pozarządowa o nazwie **Ekumeniczna Stacja Opieki – Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego Rehabilitacji i Opieki Paliatywnej**, z siedzibą przy ul. Wysokiej 4 we Wrocławiu, jednostka organizacyjna Diecezji Wrocławskiej Kościoła Ewangelicko – Augsburskiego w RP.

Prowadzono działania zmierzające do optymalizacji zarządzania procesem realizacji przez średnio 650 opiekunek w każdym miesiącu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta.

Ponadto realizator usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania klienta wprowadził procedury podnoszące standardy opieki zatwierdzone w procesie certyfikacji dla Systemu Zarządzania wg PN-EN ISO 9001:2015.

Dział Usług Opiekuńczych MOPS w 2021 roku wydał **7 355** decyzji administracyjnych i podjął **39** interwencji kryzysowych w środowiskach. W porównaniu do roku 2020 liczba wydanych decyzji administracyjnych zmalała o 259 oraz zmalała ilość podjętych interwencji kryzysowych.

W okresie sprawozdawczym, narastająco od początku roku, usługi opiekuńcze przyznano dla **2 572** osób. Liczba ta jest mniejsza od liczby osób, dla których świadczone usługi w roku 2020 o 49 osób z uwagi na trwającą w kraju pandemię.

Średniomiesięcznie w roku 2021 usługi świadczone dla **1 545** klientów. Łącznie zrealizowano **988 725** godzin usług opiekuńczych. Z usług najczęściej korzystały osoby w wieku poprodukcyjnym, niepełnosprawne, długotrwale chore. Osób samotnie gospodarujących odnotowano 2 232, natomiast osób w rodzinie **340**. Usługi zrealizowano u 1 916 **kobiet** oraz 656 **mężczyzn**.

Koszt usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w roku sprawozdawczym wyniósł 23 818 317 zł. (środki z budżetu Gminy).

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w latach 2017-2021

Rok	Liczba osób objętych pomocą w tej formie	Liczba wypracowanych godzin usług
2017	3 082	1 144 189
2018	3 084	1 118 729
2019	2 931	1 122 964
2020	2 621	1 053 813
2021	2572	988 725

Rotacja klientów w 2021 roku

Przyczyny	Liczba osób
Zgon	333
DPS/ZOL/Hospicjum	149
Rezygnacja	383
Razem	865

Struktura klientów ze względu na wiek w latach 2017-2021

Lp.	Wiek w latach (przedziały)	2017	2018	2019	2020	2021
1	od 1 roku do 11 lat	0	0	0	0	0
2	od 12 do 15 lat	0	0	0	0	0
3	od 16 do 21 lat	0	0	0	0	2
4	od 22 do 38 lat	19	16	13	19	10
5	od 39 do 49 lat	51	48	43	43	31
6	od 50 do 59 lat	147	142	119	105	78
7	od 60 do 64 lat	173	160	149	132	170
8	od 65 do 74 lat	434	431	447	416	426
9	od 75 do 79 lat	344	314	298	233	265
10	od 80 do 89 lat	1368	1402	1253	1065	1002
11	od 90 do 99 lat	542	567	599	601	580

12	powyżej 99 lat	4	4	10	7	8
		3082	3084	2931	2 621	2572

Uśrednione dane liczbowe dotyczące usług opiekuńczych realizowanych w 2021 roku

1	Średnia liczba klientów, u których w miesiącu realizowane były usługi	1 545
2	Średnia liczba godzin usług zrealizowanych w miesiącu, w tym:	82 294
	Liczba godzin usług zrealizowanych w soboty, niedziele i święta	10 490
3	Średnia liczba klientów, u których w miesiącu usługi realizowano po raz pierwszy (z wiersza 1)	70
4	Średnia liczba opiekunek/opiekunów realizujących usługi w miesiącu	700
5	Średnia liczba godzin usług świadczonych w miesiącu u jednego klienta	53,3
6	Średnia liczba klientów, którymi w miesiącu opiekuje się jedna opiekunka/jeden opiekun	2,2

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2017-2021

Rok	Liczba osób objętych pomocą w tej formie	Liczba wypracowanych godzin usług
2017	42	19 630
2018	37	19 685
2019	43	21 065
2020	38	23 676
2021	26	20 762

Na podstawie indywidualnych decyzji administracyjnych wydawanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, realizowano specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi, obejmujące uczenie się oraz doskonalenie u podopiecznych umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych niezbędnych do samodzielnego życia, funkcjonowania w życiu społecznym i w rodzinie, gospodarowania pieniędzmi, rozwiązywania trudności i niepowodzeń, przygotowywania posiłków, zachowania higieny, ładu i porządku w swoim środowisku (pokoju, miejscu zamieszkania), świadczone były w miejscu zamieszkania podopiecznego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na rok 2021r. przygotował kalkulacje dla 31 klientów kontynuujących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w tym 4 dzieci. Dodatkowo w ciągu roku przygotowano kalkulacje dla 5 nowych klientów z zaburzeniami psychicznymi ubiegających się o ww. usługi.

Jakość usług świadczonych przez opiekunki poddawana była systematycznemu monitoringowi przez 36 pracowników socjalnych MOPS oraz Zespół ds. Organizacji i Nadzoru MOPS. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono **13 749** wizyt

monitorujących usługi (w tym 9 188 w formie telefonicznej z uwagi na obecny stan epidemiczny trwający w Polsce). Z początkiem roku 2021, przeprowadzono ewaluację monitoringu usług w **47** środowiskach. Z uwagi na pandemię Covid-19 nie było możliwości przeprowadzenia kontroli usług. W związku z powyższym pracownik Sekcji Kontroli MOPS przeprowadził **350** rozmów telefonicznych z klientami, którzy korzystają z tej formy pomocy celem sprawdzenia czy usługi opiekuńcze świadczone są prawidłowo.

PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, pedagogiczne, psychiatryczne, specjalistów pracy zespołowej oraz poradnictwo specjalistyczne na rzecz osób niesłyszących i doradztwo w ramach aktywizacji społeczno-zawodowej prowadzono dla **2 034** osób i rodzin, w tym również dla beneficjentów Programu.

Poradnictwo specjalistyczne w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Poradnictwo specjalistyczne	3 080	2 703	2 088	2 035	2034

Konsultanci prawni udzielili porad prawnych **1 227** osobom i rodzinom, w tym też beneficjentom Programu.

USŁUGI REALIZOWANE W PLACÓWKACH O CHARAKTERZE DZIENNYM

Usługi dla osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niezaradność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, realizowane były w niżej wymienionych dwunastu dziennych domach pomocy (DDP) przeznaczonych dla osób starszych (dla **404** osób) oraz w jednym ośrodku opiekuńczo-adaptacyjnym (dla **129** osób).

Zadania w DDP wykonywane są m.in. poprzez:

- zapewnienie osobom starszym dziennego pobytu bez noclegów wraz z minimum jednym ciepłym posiłkiem dziennie;
- realizowanie zadań opiekuńczo-pielęgnacyjnych (np.: pomoc w wykonywaniu czynności codziennych, gdy wymaga tego stan zdrowia i kondycja seniora; podawanie leków – stosownie do zleceń lekarskich, pomiary ciśnienia krwi, ważenie, a także monitorowanie stanu psychicznego i fizycznego);
- zapewnienie miejsca do rekreacji, odpoczynku i integracji;
- zachęcanie i tworzenie okoliczności do samopomocy, nawiązywania kontaktów towarzyskich, integracji w rodzinach i ze środowiskiem lokalnym, w tym tworzenia więzi międzypokoleniowych;
- zapewnienie warunków i mobilizowanie do aktywnego spędzania czasu wolnego przez seniorów, w tym uczestnictwa w kulturze;
- podejmowanie zadań z zakresu „terapii podtrzymującej” polegającej na utrzymaniu uczestników w dobrym samopoczuciu i umożliwieniu swobodnej ekspresji, podejmowaniu czynności intelektualnych, zachęcaniu do regularnych ćwiczeń fizycznych grupowych bądź indywidualnych w zależności od potrzeb oraz „ćwiczeń umysłu”.

Warunkiem udanej realizacji powyższych zadań jest stworzenie atmosfery zbliżonej do domowej oraz dostosowanie oferty, rodzaju zadań tempa realizacji, zakresu pomocy do stale zmieniających się potrzeb psychofizycznych uczestników.

Profil DDP	Adres	Ilość miejsc	DDP prowadzony przez
Dla osób starszych	ul. Stefana Żeromskiego 37/1 50-321 Wrocław	26	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Skwierzyńska 23/2 53-521 Wrocław	45	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Komuny Paryskiej 11 50-451 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Tadeusza Kościuszki 67 50-008 Wrocław	45	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu/2
Dla osób starszych z deficytem pamięci	ul. Ignacego Kraszewskiego 2 50-229 Wrocław	10	Stowarzyszenie Pod Wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy "Przyjaciele Seniorów"
Dla osób starszych	ul. Litewska 20 51-354 Wrocław	40	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Dla osób, które ze względu na wiek, chorobę czy niezaradność wymagają częściowej opieki	ul. Ciepła 15b 50-524 Wrocław	60	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Dla osób starszych	ul. Kazimierza Wielkiego 31-33 50-077 Wrocław	28	Parafia Ewangelicko-Augsburska Opatrzności Bożej we Wrocławiu.
Dla osób starszych niesamodzielnych	Dzienny Dom Pomocy nr 1 ul. Semaforowa 5 52-115 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych niesamodzielnych	Dzienny Dom Pomocy nr 2 ul. Semaforowa 5 52-115 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych niesamodzielnych	ul. Karmelkowa 25 52-433 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych i niesamodzielnych	ul. Władysława Skoczylasa 8, 54-071 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Ośrodek Opiekuńczo-Adaptacyjny „Pensjonat dla Osób Starszych”			
Dla osób starszych	ul. Henryka Michała Kamieńskiego 190, 51-124 Wrocław	129	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Ponadto opiekę dzienną dla **223** osób zapewniono w **7** środowiskowych domach samopomocy (ŚDS).

Profil ŚDS	Adres	Ilość miejsc	Prowadzony przez
ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B)	ul. Generała Okulickiego Leopolda 2 51-216 Wrocław	35	Fundacja „Przyjazny Dom” Imienia Stanisława Jabłonki
ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B)	ul. Stawowa 1a 50-018 Wrocław	30	Stowarzyszenie „OSTOJA” na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami
ŚDS dla osób psychicznie chorych (typ A)	ul. Nowowiejska 20 F 53-503 Wrocław	24	Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywnej Rehabilitacji „Art”
ŚDS dla osób psychicznie chorych (typ A)	ul. Kleczkowska 5 oficyna 50-227 Wrocław	25	Stowarzyszenie Na Rzecz Promocji Zdrowia „Curatus”
ŚDS dla osób psychicznie chorych typ (A i C)	ul. Szkolna 11 54-007 Wrocław	55	Stowarzyszenie “W Naszym Domu”
ŚDS dla osób z zaburzeniami psychicznymi (typ A)	ul. Kiełczowska 43 51-315 Wrocław	24	Fundacja „Opieka i Troska”
ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B i D)	ul. Komuny Paryskiej 28 50-451 Wrocław	30	Wrocławskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie „Bonitum”

ZAPEWNIENIE OPIEKI CAŁODOBOWEJ W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

W roku sprawozdawczym w domach pomocy społecznej na terenie Wrocławia umieszczono **283** osoby.

W powiatach na terenie całej Polski umieszczono **28** osób.

W domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów przebywa łącznie **280** osób, skierowanych przez Gminę Wrocław.

Budżet zgodnie z planem na funkcjonowanie domów pomocy społecznej obejmujący dotację Wojewody, dotację Gminy oraz inne środki w 2021 r. wynosił **58 686 749,49 zł**. Gmina Wrocław poniosła koszty związane z odpłatnością za osoby (mieszkańcy Wrocławia) umieszczone w DPS-ach w innych powiatach w wysokości **10 125 443,79 zł**.

Liczba miejsc we wrocławskich domach pomocy społecznej w 2021 roku

Profil Domu	Adres	Ilość miejsc
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Karmelkowa 25 52-437 Wrocław	236
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Rędzińska 66-68 54-106 Wrocław	159
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Grunwaldzka 104 50-357 Wrocław	73

DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	ul. Mączna 3 54-131 Wrocław	155
DPS dla osób w podeszłym wieku	ul. Świątnicka 25/27 52-018 Wrocław	104
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Kaletnicza 8 51-180 Wrocław	94
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Farna 3 51-313 Wrocław	101
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Objazdowa 40 54-513 Wrocław	37
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Jutrosińska 29 51-124 Wrocław	7
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Generała Leopolda Okulickiego 2 51-126 Wrocław	24
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Św. Marcina 10 50-327 Wrocław	48
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie „Arka II”	ul. Jutrosińska 29a 51-124 Wrocław	6
DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	ul. M. Lutra 2 54-239 Wrocław	72

Formę opieki całodobowej stanowiło mieszkanie chronione dla 12 osób

Profil mieszkania chronionego	Adres	Ilość miejsc	Placówkę prowadzi na zlecenie Gminy Wrocław
Mieszkanie chronione wspierane przeznaczone dla osób niepełnosprawnych	ul. Jutrosińska 29 51-124 Wrocław	8	Fundacja L'ARCHE
Mieszkanie chronione treningowe przeznaczone dla osób niepełnosprawnych	ul. Jutrosińska 29 51-124 Wrocław	4	Fundacja L'ARCHE

Budżet zgodnie z planem na funkcjonowanie mieszkań chronionych w 2021 r. wynosił **250 048,00 zł.**

DZIAŁANIA MIEJSKIEGO CENTRUM USŁUG SOCJALNYCH

W 2021 r. Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu (MCUS) zapewniało realizację opieki dla 782 mieszkańców Wrocławia średniomiesięcznie, w tym opiekę całodobową

w domach pomocy społecznej dla 586 mieszkańców średniomiesięcznie i dzienną opiekę w ośrodkach wsparcia dla 196 klientów średniomiesięcznie.

Podopiecznymi były osoby, które uzyskały uprawnienia do określonej formy pomocy społecznej decyzją administracyjną wydaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach powyższych zadań zapewniano mieszkańcom i klientom odpowiednio usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające, w tym z zakresu terapii zajęciowej, poprawiającej sprawność ruchową i psychofizyczną oraz wspierającą rozwój kulturalno-oświatowy. Działania terapeutyczne obejmowały także zaspokajanie potrzeb kontaktu ze środowiskiem oraz kształtowania poczucia wspólnoty nie tylko w ramach poszczególnych placówek, ale także ze środowiskiem lokalnym, w tym organizowane były spotkania z dziećmi i młodzieżą z wrocławskich placówek oświatowych. Wartością dodaną MCUS jest możliwość realizacji oferty opiekuńczej i wspomagającej jednocześnie dla mieszkańców domów pomocy społecznej i klientów dziennych domów pomocy.

Domy pomocy społecznej (DPS)

Domy pomocy MCUS działające na podstawie zezwolenia Wojewody Dolnośląskiego to:

- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej 3 - zapewnia 155 miejsc dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych,
- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej 66/68 - zapewnia 159 miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych,
- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25 - zapewnia 236 miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych,
- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Kaletniczej 8 - zapewnia 94 miejsca dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Do domu pomocy społecznej kierowane są osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, gdy pomoc środowiskowa jest już niewystarczająca.

W MCUS funkcjonuje 8 dziennych domów pomocy, świadczących usługi opiekuńcze, w tym posiłek, a także usługi specjalistyczne i wspomagające w następujących lokalizacjach:

- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Skwierzyńskiej 23/2 - zapewnia 45 miejsc dla osób,
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Tadeusza Kościuszki 67 - zapewnia 45 miejsc dla osób,
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Komuny Paryskiej 11 - zapewnia 30 miejsc dla osób,
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Stefana Żeromskiego 37/1 - zapewnia 26 miejsc dla osób,
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Karmelkowej 25 – zapewnia 30 miejsc dla osób,
- Dzienny Dom Pomocy nr 1 przy ul. Semaforowej 5 – zapewnia 30 miejsc dla osób,
- Dzienny Dom Pomocy nr 2 przy ul. Semaforowej 5 - zapewnia 30 miejsc dla osób,
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Władysława Skoczylasa 8 - zapewnia 30 miejsc dla osób.

Dzienny dom pomocy (dalej DDP) to ośrodek wsparcia dla osób, które z powodu wieku, stanu zdrowia lub innych przyczyn potrzebują wsparcia innych osób, a rodzina lub inne osoby bliskie nie są w stanie tej opieki zapewnić. W DDP zapewniono klientom usługi opiekuńcze w ustalonych godzinach w ramach dziennego pobytu, w tym co najmniej jeden gorący posiłek uwzględniający obowiązujące normy żywienia.

Cele „Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych”, z uwagi na przedmiot działalności DPS i DDP w MCUS są realizowane poprzez następujące działania:

1. Rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej oraz utrzymanie w nich właściwego standardu opieki

W 2021 roku zakończono:

1. Roboty budowlane polegające na modernizacji instalacji przeciwpożarowej w zakresie wymiany SSP w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25 – kwota 149 561,36 zł. Umowa podpisana dnia 18.11.2020 r. (ze względu na trwającą sytuację panującą w DPS tj.: COVID-19, roboty rozpoczęły się na terenie DPS w styczniu 2021 r.) termin zakończenia prac 29 stycznia 2021 r.;
2. Roboty budowlane polegające na modernizacji instalacji przeciwpożarowej w domach pomocy społecznej we Wrocławiu przy ul. Mącznej 3, ul. Karmelkowej 25, ul. Rędzińskiej 66/68 – kwota 115 006,36 zł. (ze względu na trwającą sytuację panującą w DPS tj.: COVID-19, roboty rozpoczęły się na terenach DPS w styczniu 2021 r.) termin zakończenia prac luty 2021 r.;
3. Roboty budowlane polegające na modernizacji instalacji przyzywowej w Miejskim Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu przy ul. Mącznej 3, część 1 zamówienia (Dom Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej 3) - kwota 247 230,00 zł. (ze względu na trwającą sytuację panującą w DPS tj.: COVID-19, roboty rozpoczęły się na terenie DPS w styczniu 2021 r.) termin zakończenia prac marzec 2021 r.;
4. Roboty budowlane polegające na modernizacji instalacji przyzywowej w Miejskim Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu przy ul. Mącznej 3, część 2 zamówienia (Dom Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej 66/68) – kwota 252 888,00 zł (ze względu na trwającą sytuację panującą w DPS tj.: COVID-19, roboty rozpoczęły się na terenie DPS w styczniu 2021 r.) termin zakończenia prac kwiecień 2021 r.;
5. Roboty budowlane polegające na modernizacji instalacji przyzywowej w Miejskim Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu przy ul. Mącznej 3, część 3 zamówienia (Dom Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25) – kwota 378 840,00 zł (ze względu na trwającą sytuację panującą w DPS tj.: COVID-19, roboty rozpoczęły się na terenie DPS w styczniu 2021 r.) termin zakończenia prac maj 2021 r.;
6. Roboty budowlane polegające na modernizacji pokoi mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej we Wrocławiu przy ul. Mącznej 3 – kwota 114 154,90 zł (ze względu na sytuację panującą w DPS, roboty rozpoczęły się na terenie DPS w styczniu 2021 r.) termin zakończenia prac luty 2021 r.
7. Roboty budowlane związane z modernizacją dźwigu w Domu Pomocy Społecznej we Wrocławiu przy DPS Kaletniczej 8 – kwota 27 781,61 zł roboty rozpoczęły się na terenie DPS w maju 2021 r. termin zakończenia prac czerwiec 2021 r.
8. Roboty budowlane związane z modernizacją instalacji odgromowej w Domu Pomocy Społecznej we Wrocławiu przy ul. Mącznej 3, przy ul. Karmelkowej 25 i przy ul. Rędzińskiej 66/68 – kwota 287 607,86 zł roboty rozpoczęły się na terenie DPS w listopadzie 2021 r. termin zakończenia prac grudzień 2021 r.

9. Budowa dźwigu osobowego w Domu Pomocy Społecznej we Wrocławiu przy ul. Mącznej 3 – w budynku A – kwota 639 600 zł. Nowy dźwig, inwestycja wykonywana pod nadzorem ZIM rozpoczęta we wrześniu 2021 roku zakończenie prac w styczniu 2022 roku.

W 2022 roku zaplanowano:

1. Roboty budowlane polegające na montażu klimatyzacji w Domu Pomocy Społecznej we Wrocławiu przy ul. DPS Mącznej 3, przy ul. Rędzińskiej 66/68, przy ul. Kaletniczej 8 oraz przy ul. Karmelkowej 25 – kwota 300 000,00 zł (kwota szacunkowa). Planowany termin realizacji inwestycji marzec/kwiecień 2022 r. termin zakończenia czerwiec 2022 r.
2. Roboty budowlane polegające na termomodernizacji w Domu Pomocy Społecznej we Wrocławiu przy ul. Karmelkowej 25 – kwota 598 620,00 zł (kwota zabezpieczona na rok 2022 w budżecie – koszt całej inwestycji znany będzie dopiero po aktualizacji kosztorysów w marcu 2022 r.). Brak terminu rozpoczęcia inwestycji - uzależniony od uzyskania środków z UE.

2. Rozwój infrastruktury dziennych domów pomocy

Czteryienne domy pomocy (zlokalizowane przy ul. Karmelkowej 25 (1 DDP) i przy ul. Semaforowej 5 (2 DDP) oraz przy ul. Skoczylasa 8 (1 DDP)) funkcjonujące do trzech lat oferują w sumie 120 miejsc (po 30 w każdym DDP) dla osób niesamodzielnych, w szczególności starszych, które ze względu na wiek schorzenia lub niepełnosprawność nie są w stanie samodzielnie funkcjonować, a osoby bliskie nie są w stanie zapewnić pomocy. Inwestycję realizowano w ramach projektu Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu. Koszty inwestycji w części DDP przy ul. Skoczylasa 8 wyniosły w projekcie 4 505 552,31 zł, w tym uzyskane dofinansowanie UE 3 468 552,90 zł, tj. 77%, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, oś priorytetowa nr 6 „Infrastruktura spójności społecznej”, działanie nr 6.1 „Inwestycje w infrastrukturę społeczną”, poddziałanie nr 6.1.2 „Inwestycje w infrastrukturę społeczną - ZIT WrOF”.

3. Edukacja zdrowotna wśród osób somatycznie i psychicznie chorych oraz wsparcie ich rodzin i opiekunów

MCUS z partnerem społecznym Fundacją Bajkowy Świat kontynuuje rozpoczętą w 2019 roku realizację projektu społecznego pn. **Mój drugi dom – zapewnienie wsparcia dla osób niesamodzielnych w dziennych domach pomocy we Wrocławiu**, dofinansowanego z UE, EFS, RPO WD 2014-2020.

Funkcjonowanie DDP odpowiada na potrzeby społeczne osób niesamodzielnych w szczególności starszych, wymagających wsparcia i ich opiekunów faktycznych/ rodzin. Jest ekonomicznie uzasadnioną formą wsparcia systemowego świadczonego w lokalnej społeczności, ponieważ odpowiada zapotrzebowaniu związanemu ze zmianami demograficznymi starzejącego się społeczeństwa we Wrocławiu. Kompleksowe działania zaplanowane w projekcie „Mój drugi dom” zwiększają dostęp do spersonalizowanych usług społecznych adresowanych do osób niesamodzielnych, w szczególności starszych, a jednocześnie są ukierunkowane na poprawę jakości ich życia. Pobyt w DDP gwarantuje

brak izolacji osób starszych od ich środowiska, rodziny oraz zapewnia integrację społeczną na poziomie lokalnym.

Główne zadania projektu to:

- poradnictwo psychologiczne i organizacyjne oraz wsparcie specjalistyczne w postaci warsztatów i konsultacji indywidualnych dla klientów dziennych domów pomocy i ich opiekunów,
- wysokiej jakości zintegrowane usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz aktywizacja klientów w dziennych domach pomocy (m.in. przy wykorzystaniu zakupionych 3 urządzeń do terapii RehaCom),
- integracja lokalna oraz międzypokoleniowa,
- wsparcie mobilności wraz z opieką w trzech dziennych domach pomocy dla grupy/części klientów (realizacja dzięki kupnie 3 samochodów przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych do przewozu klientów DDP).

W ramach wsparcia towarzyszącego działaniami edukacyjnymi w zakresie prozdrowotnym obejmującym spotkania z pielęgniarką, dietetykiem, psychologiem objęto klientów DDP i członków ich rodzin przy ul. Karmelkowej 25, przy ul. Semaforowej 5 nr 1 i nr 2 oraz przy ul. Skoczylasa 8.

Informacja i promocja projektu odbywa się na stronach: www.mcus.pl; www.wroclaw.pl; www.mops.wroclaw.pl, www.fundacjabajkowyswiat.org.

W ramach bieżącej działalności statutowej w całodobowych domach pomocy społecznej w MCUS dla mieszkańców organizowane były odczyty, pogadanki, prelekcje na temat zdrowego żywienia, przestrzegania zalecanej przez lekarza diety, nawyków higienicznych. Ponadto w ramach pogadanek poruszane były tematy dotyczące szkodliwości palenia papierosów czy skutków spożywania alkoholu oraz rozmowy wspierające postawy abstynenckie. Często podejmowane były tematy dotyczące prawidłowego odżywiania we współczesnych chorobach metabolicznych, takich jak cukrzyca.

Z uwagi na ograniczenia związane z epidemią koronawirusa pogadanki realizowane były w mniejszych grupach lub indywidualnie z mieszkańcami tak, aby na terenie DPS zapewnić zachowanie dystansu i tym samym ograniczyć zagrożenie zakażeniem wirusem. Kwestie prozdrowotne były poruszane z mieszkańcami w rozmowach indywidualnych przez psychologa, pielęgniarki oraz pracowników pierwszego kontaktu. Dodatkowo prowadzone były instruktaże i motywowanie do właściwego stosowania środków ochrony oraz konieczności zachowania dystansu społecznego.

4. Edukacja i aktywizacja społeczna beneficjentów Programu

W MCUS, w związku z zagrożeniem związanym z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2 dla osób starszych i przewlekle chorych, nieustannie prowadzone były działania związane z zapewnieniem ciągłości funkcjonowania DPS w stanie epidemii poprzez minimalizowanie zagrożeń, tj. przestrzegano zasad higieny poprzez zastosowanie środków bezpieczeństwa i ochrony indywidualnej oraz stosowano się do obowiązujących zaleceń właściwych organów i służb. Działania te związane były z organizacją usług dla mieszkańców nowo przyjętych oraz mieszkańców powracających ze szpitala lub urlopowanych, z zasadami postępowania pracowników, z informacją i zaleceniami dotyczącymi opieki, sprzątanania oraz postępowania z odpadami. Ograniczenia związane z epidemią SARS-CoV-2 dotyczyły

organizacji poszczególnych stanowisk pracy poprzez ograniczenie kontaktów pomiędzy pracownikami. Ponadto pracownicy na stanowisku terapeuty zajęciowego oraz kulturalno-oświatowego pracowali w małych grupach lub indywidualnie z mieszkańcami, z zastosowaniem środków ochrony osobistej, a także w większych grupach na świeżym powietrzu. Dodatkowo zostały ograniczone bezpośrednie kontakty mieszkańców z osobami spoza DPS w miesiącu styczniu i lutym. Z uwagi na wprowadzone, zgodnie z zaleceniami właściwych organów ograniczenia odwiedzin z zewnątrz, zapewniono mieszkańcom w szerszym zakresie dostęp do urządzeń umożliwiających kontakt z bliskimi (telefon: stacjonarny, komórkowy; tablet, komputer, Internet; komunikatory społecznościowe).

W 2021 roku zorganizowano możliwość szczepień przez podmioty służby zdrowia na terenie MCUS dla pracowników i mieszkańców DPS zakwalifikowanych do grupy „0” i „1”, zgodnie z przyjętym 15 grudnia 2020 r. Narodowym Programem Szczepień przeciw COVID-19,

a od września 2021 r. realizowano działania szczepień dla pracowników i mieszkańców DPS rekomendowanych przez Radę Ministrów wspólnie z Radą Medyczną trzecią przypominającą dawką dla wszystkich osób, które ukończyły 50 rok życia oraz pracowników ochrony zdrowia mających bezpośredni kontakt z pacjentem lub w warunkach laboratoryjnych z materiałem zakaźnym SARS-CoV-2.

Warto wymienić niektóre z wydarzeń, które przy zachowaniu reżimu sanitarnego umiliły dni mieszkańcom DPS, wspomagały integrację ze środowiskiem lokalnym oraz z rodzinami i osobami bliskimi:

- **Zajęcia aktywizacyjne na wolnym powietrzu na terenach zielonych DPS**

W okresie letnim organizowane były zajęcia aktywizacyjne na wolnym powietrzu w ogrodach DPS. W trakcie zajęć mieszkańcy DPS śpiewali znane piosenki biesiadne. Dodatkowym urozmaiceniem podczas zajęć były ćwiczenia umysłu polegające na rozwiązywaniu zagadek z różnych dziedzin życia oraz ćwiczenia sprawnościowe

i oddechowe. Wspaniałą i lubianą formą zajęć aktywizacyjnych był koncert życzeń, znanych i lubianych utworów muzycznych z czasów młodości uczestników spotkań.

- **Dożynki w DPS przy ul. Mącznej**

We wrześniu w ogrodzie DPS zorganizowana została impreza dożynkowa dla mieszkańców DPS. Uroczystość dożynkowa była idealną okazją do złożenia dziękczynienia za uzyskane zbiory. W ramach zajęć aktywizacyjnych mieszkańcy pomagali w przygotowaniu uroczystości. Mieszkańcy wspólnie piekli ciasta oraz chleb dożynkowy. Nie zabrakło również dobrej zabawy przy muzyce biesiadnej oraz wspólnych śpiewów.

- **Igrzyska dla Seniorów DPS**

We wrześniu w ramach Wrocławskich Dni Seniora zorganizowane zostały Igrzyska dla mieszkańców DPS. W igrzyskach wzięli udział seniorzy DPS i DDP MCUS. Igrzyska dla Seniorów to nowa forma współzawodnictwa uczestników MCUS polegająca na wzięciu udziału w różnorodnych konkurencjach sprawnościowych. Seniorzy DPS i DDP mieli wspaniałą zabawę z elementami sportowej rywalizacji.

- **Impreza „Dla Ziemi”**

We wrześniu odbyła się w DPS przy ul. Rędziańskiej impreza terapeutyczna pod hasłem „Dla Ziemi”. Głównym tematem wydarzenia była ekologia. Przybliżone zostały mieszkańcom DPS pojęcia takie jak *zero waste* oraz *recykling*. W bardzo ciekawy sposób, poprzez barwny happening przedstawione zostały zasady segregowania śmieci. Były też zdrowe przekąski oraz koktajle na bazie warzyw i owoców. Ostatnim, ale najbardziej oklaskiwanym elementem imprezy był pokaz mody. Wszystkie kreacje przygotowane zostały z recyklingu przez mieszkańców DPS, którzy jako modelki i modele przedstawiali ubiory z różnych stron świata.

Ciekawymi wydarzeniami były koncerty oraz występy organizowane na terenie DPS w przestrzeni między budynkami, gdzie mieszkańcy mogli je oglądać z okien swoich pokoi. W okresie świątecznym mieszkańcy wzięli min. udział w akcji „Listy do Mikołaja”, w których mogli przedstawić swoje indywidualne prośby oraz swoje marzenia, które w większości zostały spełnione poprzez współpracę z darczyńcami.

Pracownicy Zespołów Terapii Ruchowej Działów Opiekuńczo-Terapeutycznych w DPS w MCUS prowadzili działania wspomagające polegające na utrzymywaniu lub podnoszeniu sprawności, aktywizowaniu i usamodzielnianiu mieszkańców stosując różne formy terapeutyczne z uwzględnieniem zapewnienia wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańca. Prowadzone formy ćwiczeń ruchowych i inne formy terapeutyczne były zróżnicowane i adekwatne do potrzeb i możliwości mieszkańców, uwzględniały szereg istotnych czynników, takich jak wiek, stan zdrowia, stan sprawności psychofizycznej oraz ogólne samopoczucie. Ponadto w zależności od sytuacji epidemicznej mieszkańcy DPS wspierani byli rehabilitacyjnie, także przez podmiot medyczny zewnętrzny w ramach usługi finansowanej z NFZ, czyli rehabilitacji w warunkach domowych dla osób niepełnosprawnych.

5. Rozwijanie oferty miejsc pobytu dla beneficjentów Programu, dostosowanych do ich potrzeb życiowych

Od trzech lat na mapie Wrocławia funkcjonują nowe cztery Dienne Domy Pomocy, w ramach realizowanego w latach 2017 - 2019 projektu pn. Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 – całkowita wartość projektu 12 337 212,52 zł, w tym wartość dofinansowania 8 811 367,31 zł. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, oś priorytetowa nr 6 „Infrastruktura spójności społecznej”, działanie nr 6.1 „Inwestycje w infrastrukturę społeczną”, poddziałanie nr 6.1.2 „Inwestycje w infrastrukturę społeczną - ZIT WroF”. Koszty w części DDP przy ul. Skoczylasa wyniosły w projekcie 4 505 552,31 zł, w tym dofinansowanie 3 468 552,90 zł, tj. 77%. Utworzona infrastruktura przeznaczona jest dla 30 osób niesamodzielnymi, mieszkańców Wrocławia. DDP zapewnia usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz aktywizację w sferze fizycznej, intelektualnej oraz społecznej.

łącznie w tych DDP jest 120 dodatkowych miejsc.

6. Rozwój przyjaznego transportu

W 2021 roku nastąpiła realizacja (złożonych w 2020 r. wniosków o dofinansowanie w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III w 2020 roku” realizowanego przez PFRON w obszarze D – likwidacja barier transportowych) zakupu mikrobusów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych przeznaczonych dla mieszkańców DPS przy ul. Mącznej 3 (1 samochód), dla mieszkańców DPS przy ul. Karmelkowej 25 (1 samochód) oraz dla klientów dziennych domów pomocy (1 samochód).

- Kwota dofinansowania – 232 906,71 zł
- Całkowity koszt zakupu pojazdów – 569 913,00 zł.

Zakup pojazdów korzystnie wpłynął na możliwość korzystania z oferty DDP i DPS przez osoby starsze, niesamodzielne i przyczynił się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu tych osób. Pojazdy były niezbędne dla realizacji bieżących zadań na rzecz mieszkańców DPS i klientów DDP. Zakup pojazdów zmniejszył bariery transportowe dla osób niepełnosprawnych, w tym starszych, zmniejszył bariery w dostępie do atrakcji kulturalnych i oferty Wrocławia oraz okolic. Dodatkowo przyczynił się także do zapewnienia bieżących możliwości uczestnictwa w codziennych zajęciach przez osoby niepełnosprawne – klientów dziennych domów pomocy. Poza wsparciem w dotarciu do ośrodka i z powrotem do domu, środki transportu były wykorzystywane w miarę potrzeb w dotarciu klientów do placówek zdrowotnych w ramach usług opiekuńczych świadczonych w DDP oraz pozwolił na uczestnictwo w ciągu dnia osób niesamodzielnych w ofercie kulturalnej Wrocławia oraz działaniach wpływających na integrację społeczną.

7. Wzmocnienie wsparcia w życiu codziennym poprzez łatwiejszy dostęp do usług i specjalistów

W ramach bieżących zadań statutowych w 2021 roku realizowano działania wynikające z indywidualnego planu wsparcia mieszkańca, po rozpoznaniu indywidualnych potrzeb mieszkańca, koordynowanego przez pracowników pierwszego kontaktu, z uwzględnieniem jego stanu zdrowia, w ramach zespołów interdyscyplinarnych. Mieszkańcy DPS w MCUS byli objęci całodobową opieką w zakresie opieki higienicznej i pielęgnacji. Zadania z zakresu długoterminowej opieki pielęgniarstwa oraz pielęgniarstwa opieki środowiskowej realizowały podmioty zewnętrzne finansowane z Narodowego Funduszu Zdrowia, zgodnie z deklaracją wyboru mieszkańca, z tym że zakres kontraktów dla tych produktów, zwłaszcza w zakresie opieki długoterminowej nie był wystarczający w kontekście zapotrzebowania na wsparcie pielęgniarstwa biorąc pod uwagę potrzeby zdrowotne mieszkańców DPS. W ramach wizyt domowych realizowanych w domu pacjenta (w tym wypadku w DPS) mieszkańcy mieli możliwość skorzystania ze świadczeń psychiatrycznych, neurologicznych, a także ze świadczeń logopedycznych i urologa. Mieszkańcy DPS mieli zapewniony dostęp do wsparcia psychologa w DPS oraz świadczeń medycznych udzielanych przez lekarza pierwszego kontaktu i lekarzy specjalistów, zgodnie z organizacją pracy podmiotów opieki zdrowotnej w trakcie pandemii Sars-CoV-2.

W 2021 roku mieszkańcy DPS korzystali z wizyt domowych w ramach NFZ, lekarzy POZ, logopedy, psychiatry oraz byli dowożeni do lekarzy specjalistów – łącznie w 4 DPS odbyły

się 2084 konsultacje psychiatryczne, 1385 konsultacje logopedyczne, 10540 konsultacje lekarza POZ oraz mieszkańcy mieli zapewniony dostęp do psychologów.

W związku z ograniczeniami wynikającymi ze stanu epidemicznego, świadczenia medyczne odbywały się częściowo w ramach teleporady bez badania lekarskiego na terenie DPS, niemniej w sytuacjach tego wymagających wizyty domowe odbywały się stacjonarnie,

z zachowaniem reżimu sanitarnego i wytycznych służb sanitarno-epidemiologicznych.

W celu wzmocnienia kompetencji opiekuńczych (rodzin/opiekunów faktycznych) osób starszych niesamodzielnych, stale wprowadzane były działania w dziennych domach pomocy podnoszące umiejętności i wiedzę opiekunów faktycznych w zakresie opieki, komunikacji z bliskimi.

8. Poprawa poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania

W okresie sprawozdawczym kontynuowano realizację projektu ponadnarodowego pn. **Każdego dnia bezpieczniej w dziennych domach pomocy**. Projekt był dofinansowany z UE z EFS, w ramach PO WER 2014-2020. Główny cel projektu to podniesienie jakości usług socjalnych świadczonych w dziennych domach pomocy poprzez transfer, zaadoptowanie i wdrożenie nowego modelu zapobiegania następstwom nieszczęśliwych zdarzeń i ich skutkom. Nowy Model Zapobiegania (nieszczęśliwym zdarzeniom) będzie polegał na podniesieniu wiedzy pracowników i klientów dziennych domów pomocy, członków rodzin oraz opiekunów faktycznych z zakresu bezpieczeństwa zachowań poprzez prowadzenie szkoleń/spotkań, utrwaleniu pozytywnych działań i zachowań prewencyjnych klientów dziennych domów pomocy. Liderem projektu jest Gmina Wrocław (projekt realizuje MCUS) w partnerstwie krajowym z Uniwersytetem Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu i ponadnarodowym z podmiotem włoskim (PZ) Azienda Pubblica di Servizi alla Persona Giorgio Gasparini Vignola (Włochy). Uczestnikami projektu są klienci dziennych domów pomocy, członkowie rodzin, opiekunowie faktyczni (odbiorcy) oraz pracownicy dziennych domów pomocy. Całkowita wartość projektu wynosi 1 274 300,49 zł, w tym wartość dofinansowania wynosi 1 236 071,48 zł, tj. 97 % wartości projektu (3% wkład własny 38 229,01 zł).

Aktualnie rozpoczęty został etap opracowania ostatecznej wersji Nowego Modelu Zapobiegania.

W czerwcu i lipcu odbyły się szkolenia dla pracowników oraz spotkania/ warsztaty dla klientów i członków rodzin.

W ramach projektu w październiku 2021 r. odbyła się wizyta studyjna u Partnera Zagranicznego ekspertów MCUS, w celu wymiany doświadczenia, zdobycia informacji, obserwacji sposobów rozwiązania problemu PZ tak, aby wypracowane rozwiązanie było optymalne do wdrożenia w Polsce (wykorzystanie doświadczenia PZ, aby ograniczyć potencjalne błędy i ewentualne ryzyko). Realizacja projektu trwa od dnia września 2019 r. Projekt zakończy się w sierpniu 2022 roku.

9. Rozwój aktywności fizycznej

W ramach bieżących zadań statutowych w 2021 roku realizowano działania mające na celu rozwój aktywności fizycznej mieszkańców DPS i klientów DDP.

Na rzecz mieszkańców DPS w MCUS podejmowano na bieżąco działania aktywizacyjne i terapeutyczne, zgodnie z harmonogramami działań w poszczególnych DPS. Prowadzono

działalność socjalną, terapeutyczno-opiekuńczą oraz wspomagającą, mającą na celu podtrzymanie aktywności psychofizycznej. Propagowano różnorodne formy aktywizacji i czynnego wypoczynku.

10. Działania w okresie pandemii

W ramach niwelowania skutków COVID-19 poprzez łagodzenie skutków pandemii COVID-19 oraz przeciwdziałanie jej negatywnym konsekwencjom w DPS MCUS skorzystano z możliwości uzyskania dofinansowania w projektach grantowych:

- 1. Projekt „Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo-leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19” – II nabór** realizowany w okresie od dnia od 01.05.2020 r. do 31.08.2021 r.- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś Priorytetowa V - Wsparcie dla obszaru zdrowia, Działanie 5.2 Działania pro-jakościowe i rozwiązania organizacyjne w systemie ochrony zdrowia ułatwiające dostęp do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług zdrowotnych współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach grantu wypłacono dodatki do wynagrodzenia dla pielęgniarek, które – ze względów bezpieczeństwa i ograniczania ryzyka zakażenia – musiały zrezygnować z innych miejsc zatrudnienia. Dodatkowo w celu maksymalizacji założonych efektów umożliwiono w placówkach objętych projektem wdrożenie dobrowolnego modelu bezpiecznego systemu pracy, aby chronić najbliższych przez zarażeniem.

W ramach projektu podmiotami objętymi wsparciem były:

- MCUS Dom Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej 3 - wysokość grantu: 67 183,64 zł, z czego 56 548,47 zł pochodzi ze środków europejskich, a 10 635,17 zł z budżetu państwa,
 - MCUS Dom Pomocy Społecznej przy ul. Rędziańskiej 66/68 - wysokość grantu: 109 786,64 zł, z czego 92 407,41 zł pochodzi ze środków europejskich, a 17 379,23 zł z budżetu państwa,
 - MCUS Dom Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25 - wysokość grantu: 105 474,70 zł, z czego 88.778,05 zł pochodzi ze środków europejskich, a 16 696,65 zł z budżetu państwa,
 - MCUS Dom Pomocy Społecznej przy ul. Kaletniczej 8 - wysokość grantu: 53 653,96 zł, z czego 45 160,54 zł pochodzi ze środków europejskich, a 8 493,42 zł z budżetu państwa.
- 2. Projekt „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu przez COVID-19”** realizowany w okresie od dnia 26.10.2020 r. do dnia 31.03.2021 r. - Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.3 Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem grantu jest niwelowanie skutków występowania choroby zakaźnej COVID-19 wywołanej wirusem SARS-CoV-2, w instytucjach opieki całodobowej (DPS) we Wrocławiu. W projekcie realizowanym przez Gminę Wrocław objęto wsparciem 13 DPS, w tym cztery DPS funkcjonujące w strukturze MCUS.

Łączna wysokość Grantu 708 206,30 zł, w tym:

- ze środków UE 601 975,36 zł
- ze środków budżetu państwa 70 820,63 zł
- ze środków Budżetu Wojewody Dolnośląskiego 35 410,31 zł.

W ramach projektu zakupione zostały niezbędne środki ochrony osobistej, środki do dezynfekcji oraz wyposażenie, które przyczynią się do zminimalizowania skutków COVID-19 w DPS.

Dane dotyczące wydatków MCUS na walkę z epidemią SARS-CoV-2 z wyłączeniem dodatków do wynagrodzeń dla pracowników bezpośrednio pracujących z mieszkańcami DPS

Nazwa zadania i źródło finansowania	Kwota (zł)
Zakup środków ochrony (np. maseczki, kombinezony, rękawiczki, przyłbice, środki dezynfekcyjne) - środki własne w ramach realizacji zadań związanych z wystąpieniem stanów kryzysowych	245 092,23
Wynagrodzenia wraz z narzutami - środki własne w ramach realizacji zadań związanych z wystąpieniem stanów kryzysowych	62 842,91
Dotacje z budżetu państwa:	
Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 - środki ochrony	36 000,00
Przygotowanie i zabezpieczenie DPS przed wzrostem zakażeń wywołanych wirusem SARS-COV-2 (wynagrodzenia wraz z narzutami)	244 562,00
Projekty z dofinansowaniem z UE:	
„Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo-leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19” – granty dla pielęgniarek DPS przy ul. Karmelkowej, przy ul. Mącznej, przy ul. Rędzińskiej i przy ul. Kaletniczej	336 074,62
„Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu przez COVID-19” – środki ochrony	331 267,77
RAZEM	1 255 838,53

W związku z zagrożeniem związanym z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2 dla osób starszych i przewlekle chorych, nieustannie prowadzone były działania związane z zapewnieniem ciągłości funkcjonowania DPS w stanie epidemii poprzez minimalizowanie zagrożeń, tj. przestrzegano zasad higieny poprzez zastosowanie środków bezpieczeństwa i ochrony indywidualnej oraz stosowano się do obowiązujących zaleceń właściwych organów i służb. Działania te związane były z organizacją usług dla mieszkańców nowo przyjętych oraz mieszkańców powracających ze szpitala lub urlopowanych, z zasadami postępowania pracowników, z informacją i zaleceniami dotyczącymi opieki, sprzątnięcia oraz postępowania z odpadami. Ograniczenia związane z epidemią SARS-CoV-2 dotyczyły organizacji poszczególnych stanowisk pracy poprzez ograniczenie kontaktów pomiędzy pracownikami. Ponadto pracownicy na stanowisku terapeuty zajęciowego oraz kulturalno-oświatowego pracowali w małych grupach lub indywidualnie z mieszkańcami, z zastosowaniem środków ochrony osobistej, a także w większych grupach na świeżym powietrzu.

W pkt.4 na stronach 12-13 szczegółowo zostało opisane działanie związane z zapewnieniem ciągłości funkcjonowania DPS, ograniczeń kontaktów oraz szczepień mieszkańców i pracowników DPS.

W roku sprawozdawczym, zgodnie z poleceniem Wojewody Dolnośląskiego, na podstawie art. 11h ust. 1 i 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej COVID-19 wywołanej wirusem SARS-CoV-2 czasowo, **od 1 stycznia do 4 maja, została zawieszona działalność Dziennych Domów Pomocy**, z tym że pozostawiono możliwość prowadzenia i zapewnienia usług świadczonych w formie indywidualnego wsparcia, z pominięciem kontaktu osobistego, w szczególności polegającego na:

- wsparciu psychologicznym;
- poradnictwie za pomocą zdalnych środków komunikacji, np.: kontakt telefoniczny, on-line, wideorozmowy;
- dostarczaniu klientom posiłku czy żywności do miejsca zamieszkania;
- realizacji e-recept klientów;
- innych niezbędnych działań wspierających klientów.

W efekcie mimo zawieszenia działalności na miejscu w DDP klienci objęci byli wsparciem poprzez zapewnienie: dostaw posiłków, codziennych zakupów żywności lub środków higieny i czystości, realizację e-recept. Zapewniono również zdalne wsparcie organizacyjne. Wprowadzono zdalne formy działań terapeutycznych polegających m.in. na dostarczaniu kart pracy w celu treningów funkcji poznawczych wśród klientów oraz na wsparciu terapeuty podczas rozmów telefonicznych.

W okresie zawieszenia stacjonarnej działalności DDP w związku z zagrożeniem epidemiologicznym posiłki były pakowane w reżimie sanitarnym w jednostkowe opakowania jednorazowe i dostarczane bezpośrednio do domów klientów DDP.

Podczas stanu epidemii, DDP wznowiły stacjonarną działalność od 5 maja 2021 r. W tym czasie obowiązywał reżim sanitarny, zapewniono punkty do dezynfekcji rąk, punkty pomiaru temperatury, prowadzono wzmożone działania dekontaminacyjne w pomieszczeniach, wszyscy pracownicy stosowali środki ochrony osobistej.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze na terenie wszystkich DDP w miarę możliwości były świadczone w mniejszych grupach, tak, aby ograniczyć zagrożenie zakażeniem wirusem. Zrezygnowano z organizacji imprez z zaproszonymi gośćmi oraz ograniczono, szczególnie w okresie jesienno-zimowym, aktywności i działania poza ośrodkami.

Na bieżąco podejmowano działania w celu zabezpieczenia pracowników oraz mieszkańców w niezbędne środki ochrony osobistej, środki higieniczne i porządkowe oraz sprzęt wspomagający likwidację koronawirusa w obiekcie. Wsparcie w tym zakresie (finansowe oraz rzeczowe) uzyskano z Gminy Wrocław, Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, w ramach wsparcia ze środków UE, ale także od wielu darczyńców ze środowiska –

zarówno od osób prywatnych, jak i podmiotów gospodarczych oraz organizacji pozarządowych.

Mierniki ilościowe służące do oceny Programu

Mierniki	DPS/DDP/forma pomocy	2018	2019	2020	2021
liczba miejsc w domach pomocy społecznej, W tym:	Łącznie liczba miejsc:	644	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian
w tym:	DPS przy ul. Mącznej 3,	155	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian
	DPS przy ul. Rędzińskiej 66/68	159	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian
	DPS przy ul. Karmelkowej 25	236	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian
	DPS przy ul. Kaletniczej 8	94	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian
liczba klientów DDP korzystających z edukacji zdrowotnej,		170	257 (wzrost o 87 osób (51%))	878 (wzrost o 621 osób (tj. o 241%))	2150 (wzrost o 1272 osób (tj. o 145%))
liczba miejsc pobytowych dostosowanych do potrzeb beneficjentów (innych niż miejsca w domach pomocy) w tym:	Łącznie liczba miejsc:	146	236 (wzrost o 90 miejsc (tj. o 61%))	266 (wzrost o 30 miejsc (tj. o 13%))	Bez zmian
	Dzienny Dom Pomocy przy ul. Komuny Paryskiej 11	30	30	Bez zmian	Bez zmian
	Dzienny Dom Pomocy przy ul. Skwierzyńskiej 23/2	45	45	Bez zmian	Bez zmian
	Dzienny Dom Pomocy przy ul. Stefana Żeromskiego 37/1	26	26	Bez zmian	Bez zmian
	Dzienny Dom Pomocy przy ul. Tadeusza Kościuszki 67	45	45	Bez zmian	Bez zmian
	Dzienny Dom Pomocy przy ul. Karmelkowej 25	0	30	Bez zmian	Bez zmian
	Dzienny Dom Pomocy nr 1 przy ul. Semaforowej 5	0	30	Bez zmian	Bez zmian
	Dzienny Dom Pomocy nr 2 przy ul.	0	30	Bez zmian	Bez zmian

	Semaforowej 5				
	Dzienny Dom Pomocy przy ul. Władysława Skoczylasa	0	0	30	Bez zmian
Liczba osób korzystających z innych form pomocy: przewóz	3 DDP (od 2020 roku 4 DDP)	26	66 (wzrost o 40 osób (tj. o 154%))	88 (wzrost o 22 osoby (tj. o 33%))	87 (spadek o 1 osobę, (tj. 1 %))
	4 DPS	644	644	Bez zmian	Bez zmian
Wsparcie opiekunów faktycznych klientów DDP – podnoszenie wiedzy i umiejętności w opiece nad bliskimi (liczba opiekunów faktycznych korzystających ze wsparcia)	DPS	-	-	-	-
	DDP	7	33 (wzrost o 26 osób (370%))	62 (wzrost o 29 osób (tj. o 87%))	75 (wzrost o 13 osób (tj. 21%))

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO ŚRODOWISKA SENIORÓW – WROCŁAWSKIE CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZNEGO

Akademia Rozwoju Seniora

Wrocławskie Centrum Seniora (WCS) w 2021 r. zrealizowało około 20 projektów, między innymi: Dni Seniora, Dni Babci i Dziadka, Akademię Rozwoju Seniora, Szkołę Liderów, Strefę 55 plus, Radiowy Klub Seniora, Kalejdoskop Seniora. W ramach projektu Akademia Rozwoju Seniora odbywały się zarówno cykliczne, jak i okazjonalne spotkania, warsztaty, prelekcje z zakresu kultury, edukacji, zdrowia, sportu i turystyki, np.: cykl Szczęśliwi

w tańcu, Powerfitness z Ewą, Zdrowy kręgosłup, elementy karate dla seniorów, Zdrowie od kuchni (spotkanie z dietetyczką kliniczną), Psychologiczny poradnik, Elementarz Cyfrowy Seniora, zajęcia podróżnicze, spotkania z lekarzami i specjalistami, Muzyczny Klub Seniora i Juniora, zajęcia teatralne i artystyczne, spotkania dotyczące polskich tradycji

i obyczajów. W roku sprawozdawczym odbyło się blisko 250 zajęć online na platformie Korbanku (w związku z pandemią koronawirusa), w których wzięło udział blisko 4 tys. osób oraz ponad 200 zajęć stacjonarnych, w których wzięło udział ok. 5 tys. osób (dla porównania w 2020 r. przeprowadzono 451 zajęć online, w których wzięło udział 5825 osób). Przy WCS aktywnie działało 9 grup senioralnych: Panie Niespodzianki, O-CAL-eni, Aktywne Wrocławianki, Grupa rekreacyjno-sportowa, Szczęśliwi w tańcu, 27 Wołyńska

Dywizja Piechoty AK, Zrzeszenie Weteranów Działań poza Granicami Państwa, Stowarzyszenie Kombatantów Misji Pokojowych ONZ, Klub Seniora Podróżnika.

Wrocławska Karta Seniora

To innowacyjny projekt miasta Wrocławia, skierowany do osób powyżej 60 roku życia mieszkających we Wrocławiu. Umożliwia seniorom korzystanie z promocji i ofert przygotowanych przez firmy i instytucje specjalnie z myślą o nich. Do końca 2021 r. do programu przystąpiło blisko 150 partnerów z różnych dziedzin (kultura, edukacja, sport, zdrowie, turystyka). Od 2019 r. Wrocławska Karta Seniora jest oferowana w trzech kategoriach: 60+ Srebrna, Złota dla osób 75 + oraz dla osób 90+ Szmaragdowa. Karta Złota uprawnia do korzystania z programu Senior Taxi (dwa bezpłatne przejazdy w miesiącu do lekarza, urzędu czy na cmentarz). Karta Szmaragdowa obejmuje bezpłatne usługi realizowane w domu seniora m.in. konsultacje optometrysty oraz wyrobienie 2 szt. okularów, usługę fryzjerską, podologiczną, badanie słuchu, naprawę protezy zębowej, drobne naprawy w mieszkaniu, sprzątanie, pranie, wolontariat. W roku 2021 wydano: 2386 Srebrnych Kart, 1198 Złotych Kart i 239 Szmaragdowych Kart Seniora, łącznie wydano: 3823 Wrocławskich Kart Seniora (spadek liczby wydanych kart w roku 2020 i 2021 spowodowany był pandemią). W 2020 r. wydano 5872 Karty: 3990 Kart Srebrnych, 1576 Kart Złotych, 306 Kart Szmaragdowych. W roku 2019 wydano 12592 Kart Srebrnych, 7071 Kart Złotych, 1027 Kart Szmaragdowych. W 2018 r. wydano 750 Kart Srebrnych i 1250 Kart Złotych (karty złote wprowadzono od 29 listopada 2018 r.).

www.seniorzy.wroclaw.pl

WCS aktywnie działa również w wirtualnej przestrzeni na stronie internetowej www.seniorzy.wroclaw.pl oraz na Facebooku. Liczba odsłon strony w 2021 r. to około 20 tyś. w skali miesiąca. Facebook: łączna liczba wyświetleń ok. 15 tyś. rocznie (wskaźniki podobne jak w 2020 r.) Social media, szczególnie w dobie pandemii, okazały się jednym z istotnych narzędzi komunikacji z osobami starszymi. Każdego dnia publikowane były bieżące informacje o działaniach podejmowanych przez WCRS, PTW i WCS, a także o wydarzeniach we Wrocławiu. Kanały internetowe działały także dzięki zaangażowaniu seniorów, którzy chętnie dzielili się nagrywanymi filmami czy też wierszami. Na stronie www.seniorzy.wroclaw.pl prezentowane treści były dopasowane do komfortu czytania i potrzeb osób starszych (istniała możliwość zmiany kontrastu i wielkości liter). Na stronie uaktualniana była Tablica informacyjna, na której publikowane były niezbędne informacje na temat zaleceń i rekomendacji Ministerstwa Zdrowia i Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Telefony Seniora, nowe inicjatywy i projekty edukacyjno-kulturalne.

Telefony Seniora i Punkt Informacyjny WCS

W 2021 r. działały następujące Telefony Seniora: 71 344 44 44, 888 999 335, 888 999 372, 668 010 360 – łącznie odebrano i przeprowadzono ponad 12 tyś. rozmów z seniorami, a Punkt Informacyjny przy pl. Dominikańskim 6 (otwarty od maja 2021 r. od poniedziałku do piątku w godz.9:00-15:00) odwiedziło blisko 8500 osób.

Szkoła Liderów

W ramach Szkoły Liderów, w 2021 r. projekt ukończyło 9 uczestników. Do początku trwania projektu tj., od 2018 r. odbyły się 4 edycje, certyfikat otrzymało 50 osób, które realizowały działania na rzecz aktywizacji i integracji wrocławskich seniorów oraz projekty międzypokoleniowe.

Radiowy Klub Seniora i Kalejdoskop Seniora

W ramach Radiowego Klubu Seniora, w 2021 r. wyemitowano 52 audycje. Emisja audycji Radiowy Klub Seniora odbywał się w Radiu Rodzina w poniedziałki, w godz. od 14:00 do 15:00. W ramach Kalejdoskopu Seniora, w 2021 r. wyemitowano 24 odcinki w TV Echo24.

Wrocławska Rada Seniorów

Wrocławska Rada Seniorów zajmowała się rozpoznawaniem potrzeb, problemów oraz aktywności najstarszych mieszkańców Wrocławia. Rada w 2021 r. współpracowała z Radą Miejską Wrocławia i Prezydentem Wrocławia. W jej skład weszło 8 przedstawicieli organizacji Pożytku Publicznego, 3 członków Rady Miejskiej Wrocławia oraz 3 osoby wskazane przez Prezydenta Wrocławia. W pierwszej połowie 2020 r. odbyły się 3 posiedzenia, a od początku kadencji 7 spotkań. Z powodu pandemii koronawirusa zawieszono zostały zarówno posiedzenia, jak i dyżury członków Rady. Wznowienie spotkań nastąpiło w marcu 2021 r. łącznie w 2021 r. odbyły się 4 posiedzenia Wrocławskiej Rady Seniorów.

Rzecznik Seniora i Opiekuna

Celem jego działania było zapewnienie wsparcia seniorom i ich opiekunom w trudnej sytuacji życiowej. W 2021 r. do rzecznika zgłoszono 13 spraw, podjęto 65 interwencji, przeprowadzono 20 spotkań.

Przestrzeń Trzeciego wieku (PTW)

Głównym celem działalności było wzmocnienie aktywizacji wrocławskich seniorów. W roku 2021 zrealizowano następujące zadania:

Otwarty Klub Seniora

Celem tych zajęć/spotkań była edukacja, wzmocnienie świadomości mieszkańców Wrocławia, w szczególności seniorów w zakresie postrzegania własnego wizerunku, poprawa kondycji fizycznej i umysłowej, przeciwdziałanie osamotnieniu, integracja międzypokoleniowa, stworzenie przestrzeni aktywnego spędzania czasu wolnego oraz stworzenia okazji do wspólnych spotkań i rozmów.

Społeczny Instytut Trzeciej Generacji

Jednym z istotnych elementów działalności PTW w ramach Społecznego Instytutu Trzeciej Generacji były spotkania z przedstawicielami grup senioralnych oraz różnych instytucji czy organizacji. Celem tych spotkań było przede wszystkim ustalenie kierunków przyszłych działań na rzecz środowiska seniorów na bazie z jednej strony analizy potrzeb i oczekiwań seniorów, a z drugiej zasobów WCRS i zasobów miasta (w tym potencjału różnych instytucji i organizacji).

Punkt informacyjny

Na terenie PTW działał Punkt Informacyjny, gdzie seniorzy otrzymywali informacje w zakresie wsparcia dla seniorów oraz najważniejszych wydarzeniach senioralnych na terenie miasta, mogli złożyć wniosek i wyrobić Wrocławską Kartę Seniora.

- Liczba osób korzystających z zajęć, spotkań, odwiedzających Punkt Informacyjny PTW WCRS w 2021 r. wyniosła 11 433 osób (2020 r. – 10 957 osób),
- Liczba przeprowadzonych spotkań, warsztatów, zajęć, prelekcji, konsultacji indywidualnych w 2021 r. wyniosła 659 spotkań (2020 r. – 274 spotkań),
- Liczba udostępnień przestrzeni zorganizowanym i niezorganizowanym grupom senioralnym w 2021 r. wyniosła 30 udostępnień sal (2020 r. – 8 spotkań),
- Liczba spotkań roboczych/organizacyjnych wyniosła 19 spotkań.

Na działania przeznaczone dla wrocławskich Seniorów wydatkowano kwotę w wysokości 1 839 408,14 zł.

Wrocławskie Filmowe Centrum Seniora (WFCS)

Od lipca do listopada 2021 r. realizowany był projekt Wrocławskie Filmowe Centrum Seniora związany z edukacją kulturalną seniorów, polegający na przeprowadzeniu programu ukierunkowanego na aktywizację wrocławskich seniorów. Podczas Projektu seniorzy mieli możliwość udziału w licznych warsztatach aktorskich, związanych z warsztatem pracy aktora oraz warsztatach z zakresu ruchu scenicznego, castingach, spotkaniach z aktorami i reżyserami (7 spotkań), monodramach (2 monodramy), pokazie

polskich filmów fabularnych konkursowych (7 filmów), w spotkaniach w plenerze z aktorami i wrocławianami, w Festiwalu Reżyserii i Aktorstwa Filmowego, w przygotowaniu i realizacji dwóch przedstawień oraz przygotowaniu i realizacji filmu fabularnego Senioralsi 2. Liczba osób korzystających z zajęć, spotkań w ramach WFCS w 2021 roku to 2603 osoby. W ramach projektu przeprowadzono 46 spotkań. Na projekt wydatkowano kwotę w wysokości 300 000 zł.

Dofinansowanie Uniwersytetów Trzeciego Wieku

W 2021 r. zadanie realizowało 5 uczelni wyższych (w pierwszej połowie roku z powodu pandemii Sars COV-2, tylko trzy spośród dotychczas dofinansowanych pięciu wrocławskich uczelni wyższych zdecydowały się na podpisanie umów na prowadzenie Uniwersytetów Trzeciego Wieku w formie zdalnej). Słuchacze mogli wziąć udział w wykładach, warsztatach, zajęciach językowych, które prowadzone były na platformach internetowych i w formie stacjonarnej w drugiej połowie roku. Realizacja zadania przyczyniła się do przeciwdziałania poczuciu osamotnienia wśród osób starszych, podniosła umiejętności korzystania z nowych technologii w grupie wiekowej 60+. Liczba słuchaczy, która aktywnie brała udział w zajęciach to 870 osób. W 2020 r. zadanie z powodu pandemii realizowały 2 uczelnie, które swoim zasięgiem objęły 174 osoby. W 2019 Gmina dofinansowała 5 uczelni i 1323 słuchaczy. W 2018 roku dofinansowanie otrzymało 6 uczelni i 1502 słuchaczy.

Kluby Seniora, Chóry Osiedlowe

Kluby seniora prowadziły liczne zajęcia między innymi: lektoraty języków obcych, techniki ćwiczenia pamięci i koncentracji, zajęcia z obsługi komputera i Internetu. Ważną część spotkań obejmowała edukacja prozdrowotna, w tym spotkania z psychologami, dietetykami, lekarzami różnych specjalizacji. Wiele klubów oferowało również gimnastykę i ćwiczenia rehabilitacyjne. Chóry Osiedlowe stały się alternatywną formą spędzania czasu wolnego, integracji międzypokoleniowej.

W 2021 r. przyznano środki dla:

- 43 Klubów Seniora na kwotę 458 850 zł.

- 24 chórów osiedlowych na kwotę 141 600 zł. (w tym 8 500 zł. na Wrocławski Festiwal Chórów Osiedlowych).

W 2020 r. działało 40 klubów i 22 chóry.

Senioralny Fundusz Wyjazdowy

Rady Osiedla prowadzące działalność na rzecz środowiska senioralnego realizowały program polegający na zagospodarowaniu czasu wolnego wrocławskich seniorów, poprzez organizację i przeprowadzenie wyjazdów rekreacyjnych i wycieczek (m.in. do miejsc istotnych kulturowo i historycznie na terenie Polski i również Europy) oraz realizację bezpośrednio związanych z nimi działań integracyjno-edukacyjnych. W 2021 r. dofinansowano 36 projektów na łączną kwotę 164 250 zł.

Działalność Klubów Seniora Prowadzonych przez Organizacje Pozarządowe

Celem zadania było propagowanie zdrowego stylu życia, zagospodarowanie czasu wolnego, przeciwdziałanie poczuciu bezradności i osamotnienia oraz aktywizacja środowisk senioralnych. W ramach realizacji zadania poprzez działalność lokalnych Klubów Seniora przeprowadzono działania z zakresu edukacji zdrowotnej oraz promocji aktywnego stylu życia, stymulujące potrzeby poznawcze i umożliwiające nabywanie nowych umiejętności ułatwiających funkcjonowanie we współczesnym świecie, działania wspierające udział seniorów w życiu kulturalnym, działania integracyjne oraz działania promujące rozwój wolontariatu towarzyszącego seniorom. W 2021 r. dofinansowano **33** organizacje. (W 2020 i 2019 roku dofinansowaniem objęto 33 kluby, w 2018 roku 23 kluby). W okresie pandemii wiele z klubów seniora prowadziło zajęcia w formie zdalnej, inne zawiesiły działalność warsztatową pozostając w dyspozycji potrzebującym seniorom, wspierając ich rozmowami telefonicznymi, wsparciem w załatwianiu codziennych spraw. Te, którym nie udało się uruchomić zajęć online, prowadziły wsparcie dla zrzeszonych w

nich seniorów. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 716 990 zł.

Poprawa jakości życia wrocławskich seniorów poprzez rozwój przyjaznych im usług transportowych – TAXI 75+

Celem zadania była poprawa jakości życia wrocławskich seniorów poprzez ułatwienie dostępu do m. in. urzędów państwowych, samorządowych oraz specjalistycznych placówek medycznych za pomocą bezpłatnych usług transportowych. Program skierowany był do mieszkańców Wrocławia, którzy ukończyli 75 rok życia. W ramach zadania utworzono infolinię telefoniczną do kontaktu z beneficjentami oraz utworzono punkt rejestracji uczestników. Zarejestrowany uczestnik mógł dwa razy w miesiącu skorzystać

z darmowych przejazdów taksówkami. Liczba przejazdów Taxi 75+ w 2021 r. wyniosła 11 160. (W 2020 zrealizowano 13 063 przejazdów, w 2019 roku 15 863 przejazdów). Na realizację zadania w 2021 r. przeznaczono kwotę 480 000 zł.

Wrocławski Niezbędnik Senioralny 2020-2021

Celem realizacji zadania było wspieranie poczucia tożsamości lokalnej wśród seniorów oraz zaproszenie osób w wieku emerytalnym do prowadzenia aktywnego stylu życia na terenie miasta. Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. rozdystrybuowano 422 sztuki Niezbędnika Senioralnego. Na realizację zadania wydatkowano 721 375,52 zł.

Akcja Aktywizacji Senioralnej

W ramach zadania zorganizowano 128 godzin zajęć i warsztatów ruchowych, i usprawniających dla Seniorów. W projekcie wzięło udział 80 osób. Kwota dofinansowania wyniosła 32 080 zł.

W 2021 r. organizacje pozarządowe przeprowadziły dla seniorów szereg szkoleń, warsztatów, wycieczek, zajęć sportowych usprawniających dofinansowanych w trybie 19 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W ramach tego wsparcia zrealizowano 23 projekty (w 2020 r. zrealizowano 14 projektów, w 2019 r. dofinansowano 19 projektów):

„Czas dla Seniora 2”

Celem zadania była organizacja wyjazdu integracyjnego dla seniorów po okresie izolacji spowodowanej pandemią koronawirusa. W zadaniu udział wzięło 15 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 6 000 zł.

Wyjazd osób w wieku emerytalnym na Podhale

Celem projektu była organizacja wyjazdu grupy wrocławskich seniorów zagrożonych wykluczeniem społecznym. W zadaniu udział wzięło 55 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 6 000 zł.

Bezpieczny Senior

Celem projektu było przeprowadzenie 4 szkoleń "Bezpieczny Senior" dla 60 osób oraz prowadzenie przez 3 miesiące punktu nieodpłatnej pomocy prawnej. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.

Wyjazd edukacyjno-rekreacyjny „Aby poznać człowieka trzeba zostać jego towarzyszem podróży”

Celem projektu była organizacja 3-dniowego wyjazdu do Przesieki. Aktywne spędzanie czasu wolnego poprzez turystykę, integracja grupy, pogłębienie wiedzy na temat przepisów RODO. W zadaniu udział wzięło około 40 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.

Wyjazd grupy osób w wieku emerytalnym do Włocławka

Celem projektu była organizacja 1-dniowego wyjazdu dla grupy wrocławskich seniorów do Włocławka. W zadaniu udział wzięło około 30 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 4 000 zł.

Wkręcenie w naturę – edukacja ekologiczna i profilaktyka zdrowia

Celem projektu była organizacja 1-dniowej wycieczki do Arboretum Leśnego w Nadleśnictwie Syców oraz organizacja warsztatów oraz zajęć pilatesu. W zadaniu udział wzięło około 40 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.

Wzmocnienie relacji społecznych i własnej wartości

Celem projektu była organizacja warsztatów edukacyjno-wzmacniających oraz warsztatów integracyjno-ruchowych oraz organizacja wieczorku tanecznego. W zadaniu udział wzięło ok 30 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.

Literatura łączy pokolenia

Celem projektu była organizacja sześciu 120-minutowych spotkań literackich w czytelni Fundacji Odkrycie oraz udostępnienie zasobów czytelni. W zadaniu udział wzięło około 250 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 8 000 zł.

Budowanie aktywnej wspólnoty Seniorów – Seniorzy dla Wrocławia

Celem projektu była organizacja zajęć gimnastycznych, zajęć informatycznych oraz zajęć ze wsparcia społeczno-emocjonalnego dla seniorów niwelującego skutki pandemii Covid-19. W zadaniu udział wzięło około 50 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.

Warsztaty kreatywne dla seniorów

Celem projektu była organizacja 10 warsztatów kreatywnych oraz 4 spacerów dla seniorów. W zadaniu udział wzięło około 120 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.

Dekoracje niebanalne

Celem projektu była organizacja 11 warsztatów pt. Niebanalne Dekoracje dla seniorów 60+. W zadaniu udział wzięło około 130 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.

Esperancka Jesień 2021 – Opolszczyzna mniej znana

Celem projektu była organizacja dwudniowego wyjazdu dla seniorów na Opolszczyznę. W zadaniu udział wzięło około 40 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 6 000 zł.

Wycieczka seniorów do fabryki bombek „Szklany Świat”

Celem projektu była organizacja 1-dniowej wycieczki dla 25 seniorów słabosłyszących lub niesłyszących skupionych wokół Klubu Seniora "Integracja" do fabryki bombek "Szklany Świat". Na zadanie wydatkowano kwotę 4 200 zł.

Warsztaty artystyczne z podstaw techniki „Sutasz dla Seniorów”

Celem projektu była organizacja dwóch 3-godzinnych bloków warsztatów z podstaw techniki sutasz oraz organizacja galerii zdjęć oraz prace końcowe uczestników. Na zadanie wydatkowano kwotę 9 940 zł.

Świąteczna akcja charytatywna

Celem projektu była organizacja spotkania wigilijnego dla grupy 75 seniorów oraz przygotowanie prezentów dla 30 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 5 000 zł.

Inauguracja działalności abstynenckiego Klubu Seniora „Starówka”

Celem projektu była organizacja spotkania inauguracyjnego działalności Abstynenckiego Klubu Seniora "Starówka". W zadaniu udział wzięło około 30 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 9 000 zł.

Kalendarz Nadodrzański

Celem projektu było wydanie 200 sztuk kalendarza nadodrzańskiego oraz promocja osiedla Nadodrza. W zadaniu udział wzięło 200 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.

Dla Seniora, choć nie tylko, koncert pod choinkę

Celem projektu było nagranie i dystrybucja koncertu dla wrocławskich seniorów. Szacuje się, że projekt dotarł do około 2000 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.

Gościnnie Magnolia

Celem projektu była organizacja Tygodnia Dni Otwartych w Klubie Seniora „Magnolia”. W zadaniu udział wzięło około 50 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.

60+ to piękny wiek – zajęcia aktywizujące dla seniorów

Celem projektu była organizacja zajęć aktywizujących dla seniorów, w tym: sesji fotograficznej, zajęć z arteterapii oraz spotkania integracyjnego. W zadaniu udział wzięło ok. 70 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 8 060 zł.

Spacerkiem po Wrocławiu – wydanie książkowe

Celem projektu było przygotowanie i wydanie przewodnika po Wrocławiu. Wydano 300 przewodników. Na zadanie wydatkowano kwotę 9 854,36 zł.

Wsparcie Środowiska kombatantów, osób represjonowanych i weteranów

W ramach zadania wspierano działania stowarzyszenia Dolnośląska Rodzina Katyńska. Ze względu na zaawansowany wiek członków pomoc dotyczyła spraw urzędowych, informacyjnych, organizacji i udziału w spotkaniach i uroczystościach. Na zadanie wydatkowano kwotę 7 375,90 zł.

W związku z pandemią Covid-19 nie odbyło się tradycyjne spotkanie opłatkowe Prezydenta Wrocławia z kombatantami i osobami represjonowanymi oraz obchody Dnia Weterana.

W zamian przygotowano 454 sztuki świątecznych zestawów upominkowych w ramach wsparcia kombatantów, osób represjonowanych, weteranów misji pokojowych ONZ, inwalidów wojennych. Zestawy zostały dostarczone do miejsc zamieszkania seniorów. Na realizację zadania wydatkowano 81 523,99 zł.

Upamiętnianie historii wrocławskich kombatantów i osób represjonowanych

Celem zadania realizowanego przez wrocławskie organizacje pozarządowe była edukacja społeczna i historyczna, podtrzymywanie tradycji narodowej i obywatelskiej, budowanie tożsamości mieszkańców Wrocławia oraz popularyzowanie wiedzy o historii Polski i Wrocławia z czasów II wojny światowej oraz okresu powojennego. Związek Sybiraków III Rzeczypospolitej Polskiej kontynuował prowadzenie *Czytelni Kombatanta*, organizował edukację społeczną i historyczną, uaktualniano stronę internetową. Stowarzyszenie Pamięci Zesłańców Sybiru kontynuowało lekcje żywej historii w Sanktuarium Golgoty Wschodu przy ul. Wittiga 10. Towarzystwo Miłośników Wrocławia w ramach projektu „My wrocławianie” zorganizowało spotkania pokoleń oraz wizyty w miejscach pamięci, Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej prowadził punkt informacyjno-konsultacyjny. Związek Inwalidów Wojennych przygotował materiały dotyczące działalności Związku oraz uroczyste obchody Dnia Inwalidy Wojennego. Zadanie realizowało pięć organizacji pozarządowych. Łączna kwota dofinansowania to 135 100 zł.

ŚWIADCZENIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ – FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PFRON

Liczba osób uczestniczących w poszczególnych zadaniach w latach 2017-2021

Zadania	2017 Ilość osób	2018 Ilość osób	2019 Ilość osób	2020 Ilość osób	2021 Ilość osób
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	501 w tym 206 opiekunów	531 w tym 215 opiekunów	493 w tym 197 opiekunów	340 w tym 150 opiekunów	430 w tym 188 opiekunów
Finansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej	282	263	265	271	271
Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	697	662	701	889	967
Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	67	96	83	148	189
Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika	7	2	1	1	1
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych i technicznych	91	118	104	93	132
Zlecenie zadań zgodnie z art.36 ustawy o rehab. zaw. i społecznej	36 Ilość umów z organizacjami	33 ilość umów z organizacjami	26 ilość umów z organizacjami	30 ilość umów z organizacjami	35 ilość umów z organizacjami

DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W 2021 R. – ZADANIA ZLECANE ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM, FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PFRON.

W 2021 r. ogłoszono 1 edycję otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego pn.: „REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZLECANA ZE ŚRODKÓW PFRON”. W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursów ofert zawarto z organizacjami pozarządowymi **30** umów dotacyjnych na realizację zadań publicznych.

Ponadto w okresie sprawozdawczym, na podstawie art. 19 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 1057 z późn. zm.) zawarto **5** umów dotacyjnych z pominięciem otwartego konkursu ofert.

Łącznie zadania zleczone realizowane były przez **30 podmiotów**. Z oferty skorzystało **5 938** bezpośrednich beneficjentów (oraz użytkownicy wyszukiwarki www.niepełnosprawnik.pl **36 115**, w tym z Wrocławia **6 671**). Ponadto 3 zawarte umowy skierowane były do szerokiego grona odbiorców, w tym do osób korzystających z zasobów internetowych i mediów społecznościowych, widzów telewizji naziemnej i kablowej, wszystkich mieszkańców Wrocławia i innych użytkowników przestrzeni miejskiej, turystów oraz najmłodszej grupy odbiorców dzieci przedszkolnych i szkolnych.

W ramach zadań realizowane były następujące działania:

1. Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby – realizacji tego działania dotyczyła **7** zawartych umów dotacyjnych. Z oferty skorzystało **ok. 324** beneficjentów ostatecznych;
2. Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych oraz opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększenia ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie rehabilitacji - realizacja tego działania dotyczyła **5** zawartych umów dotacyjnych. Z oferty skorzystało ok. **97** beneficjentów.
3. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych - realizacja tego działania dotyczyła **2** zawartych umów dotacyjnych, z oferty skorzystało **ok. 300** beneficjentów ostatecznych;
4. Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które:
 - a) miały na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
 - b) rozwijały umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną,
 - c) usprawniały i wspierały funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach - realizacja tego działania dotyczyła **7** zawartych umów dotacyjnych, z oferty skorzystało **ok. 109** beneficjentów ostatecznych;
5. Organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach – realizacja tego działania dotyczyła **7** umów dotacyjnych, w tym 4 umowy z pominięciem otwartego konkursu ofert. Z oferty skorzystało **ok. 733** beneficjentów ostatecznych;
6. Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji – realizacja tego działania dotyczyła **4** umów dotacyjnych, z oferty skorzystało **ok. 4 355** beneficjentów ostatecznych, w tym **3** zadania były skierowane do szerokiego grona odbiorców m.in. odbiorców stron internetowych mediów społecznościowych, widzów telewizji naziemnej i kablowej, użytkowników przestrzeni miejskiej Wrocławia;
7. Świadczenie usług wspierających, które miały na celu umożliwienie lub wspomaganie niezależnego życia osób niepełnosprawnych, w szczególności usług asystencji osobistej - realizacja tego działania dotyczyła **3** zawartych umów dotacyjnych, w tym **2** umowy dotyczyły asystencji osobistej. Z usług asystenta skorzystało ok. 20 beneficjentów ostatecznych. Jedno zadanie dotyczyło przeprowadzenia audytów miejsc użyteczności publicznej oraz upublicznienie i aktualizację w wyszukiwarce www.niepełnosprawnik.pl. Zostało upublicznione **560** audytów miejsc użyteczności publicznej, wyszukiwarce odwiedziło **36 115** użytkowników, z Wrocławia **6 671**.

W dniu **08.06.2021 r.** w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej przy ul. Strzegomskiej 6 odbyło się spotkanie informacyjne z organizacjami pozarządowymi, które w 2021 r. w drodze konkursu pn. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZLECANA ZE ŚRODKÓW PFRON pozyskały dotację na realizację zadań. Celem spotkania było zapoznanie się z ofertą organizacji, wymiana doświadczeń oraz propozycje współpracy między jednostkami. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele **20** organizacji, które pozyskały dofinansowanie ze środków PFRON.

DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W 2021 R. WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW RZĄDOWYCH

W 2021 r. Gmina Wrocław realizowała **zadanie publiczne pn. „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” w ramach Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2021**, które było współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Celem zadania było świadczenie usługi asystenta dla pełnoletnich mieszkańców Wrocławia posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym do wymienionych, które wymagały wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Realizacja zadania publicznego została zlecona przez Gminę Wrocław podmiotom, o którym mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W wyniku ogłoszonego konkursu do realizacji zadania wyłoniono następujące podmioty:

1. Stowarzyszenie „Ostoja” na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami
2. Fundacja IMAGO
3. Polski Związek Głuchych Oddział Dolnośląski
4. Polski Związek Niewidomych Okręg Dolnośląski
5. Fundacja „Promyk Słońca”
6. Fundacja „Eudajmonia”
7. Wrocławskie Stowarzyszenie Głuchych „Nadzieja”

W ramach zadania zrealizowano 23 383,5 godziny usług asystenckich dla beneficjentów zadania.

Łączna wartość projektu: 1 454 616,54 zł, w tym 1 268 127,24 zł dofinansowanie z MRiPS i 186 489,30 zł wkład własny Gminy Wrocław.

Dodatkowo otrzymano 24 865,24 na koszty związane z obsługą zadania.

Zadanie publiczne pn. „Opieka wytchnieniowa we Wrocławiu w 2021 r.” w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2021

W 2021 r. Gmina Wrocław realizowała zadanie publiczne pn. „Opieka wytchnieniowa we Wrocławiu w 2021 r.” w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2021, które było współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Realizacja zadania polegała na zwiększeniu dostępności do wysokiej jakości bezpłatnych oraz trwałych usług opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób z niepełnosprawnością zamieszkujących Wrocław.

Realizacja zadania publicznego została zlecona przez Gminę Wrocław podmiotom, o którym mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W wyniku ogłoszonego konkursu zadania realizowały:

- Fundacja Eudajmonia
- Stowarzyszenie Bonitum
- Fundacja Promyk Słońca
- Fundacja Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci

W ramach zadania zrealizowano 6 313,5 godziny opieki wychowawczej dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami dorosłymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub dziećmi niepełnosprawnymi z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Łączna wartość projektu: 523 692,00 zł, w tym dofinansowanie z MRiPS 456 552,00 zł oraz 67 140,00 zł wkładu własnego.

Zadanie publiczne pn. Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior+” w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 - edycja 2021

W 2021 r. Gmina Wrocław realizowała zadanie publiczne pn. Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior+” w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 - edycja 2021, które było współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Realizacja zadania polegała na zapewnieniu funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” kierującego ofertę do **28 osób w wieku powyżej 60 roku życia**, nieaktywnych zawodowo, w tym cierpiących na choroby neurodegeneracyjne (otępienne) we wczesnej fazie. Realizacja zadania publicznego została zlecona przez Gminę Wrocław podmiotowi, o którym mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W wyniku ogłoszonego konkursu realizację zadania zlecono Parafii Ewangelicko-Augsburskiej we Wrocławiu, która prowadzi Dzienny Dom „Senior+” przy ul. Kazimierza Wielkiego 31-33.

W ramach zadania podjęto działania aktywizujące dla seniorów, o charakterze: rekreacyjnym, pielęgniarstwo-opiekuńskim, rehabilitacyjno-gimnastycznym, treningu umysłu, wsparcia psychologicznego, kulturalno-oświatowym, reintegracji społecznej i socjalnym (ciepły posiłek).

Łączna wartość projektu: 351 000,00 zł, w tym dofinansowanie z MRiPS 119 616,00 zł oraz 231 384,00 zł wkładu własnego.

W ramach wieloletniego **rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023**. od 1 marca 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. MOPS realizował zadanie związane z „wykonaniem i dostarczeniem ciepłych posiłków do miejsc zamieszkania klientów MOPS”,

Projekt finansowany był ze środków budżetu państwa w ramach dotacji celowej oraz środków gminy.

W jego ramach dostarczano ciepłe posiłki dla osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych będących klientami pomocy społecznej, którzy ze względu na swój wiek oraz stan zdrowia mieli trudności z samodzielnym przygotowaniem posiłków.

Posiłki były przywożone do ich domów przez 6 dni w tygodniu: we wszystkie dni robocze i soboty. W soboty klienci dostawali również obiad na niedzielę. Przez cały okres realizacji projektu dostarczono **407** posiłków na łączną kwotę **803 291,00 zł**.

Wsparcie z programu mogły otrzymać osoby spełniające kryterium dochodowe: 701 zł dla gospodarstwa jednoosobowego oraz 528 zł dla gospodarstwa wieloosobowego. Każdy dostarczany posiłek składał się z zupy, drugiego dania i owocu oraz liczył 1000 kcal. obiady pakowane były w pojemniki jednorazowe.

ROZWIJANIE MIEJSC POBYTU

W ramach realizacji Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych na lata 2019-2023 uchwała nr LXIII/1518/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 października 2018r. a także Zarządzenia nr 3860/20 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 października 2020r. w sprawie określenia zasad postępowania przy kierowaniu osobami w podeszłym wieku, niepełnosprawnymi oraz niesamodzielnych do miejsc pobytu dostosowanych do ich potrzeb życiowych, MOPS

przygotowuje skierowania do ww. miejsc pobytu. Na podstawie umowy najmu pomiędzy Gminą Wrocław a Towarzystwem Budownictwa Społecznego, Miasto od 2014 roku dysponuje 44 lokalami mieszkalnymi. Łącznie w **44** miejscach pobytu przebywało na koniec 2021 roku **96** osób.

DZIAŁALNOŚĆ WROCŁAWSKIEGO ZAKŁADU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W ROKU 2021

Wrocławski Zakład Aktywności Zawodowej jako zakład budżetowy Gminy Wrocław został utworzony Uchwałą Nr XXIV/870/08 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 września 2008 r. w sprawie utworzenia Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej z siedzibą we Wrocławiu i nadania Statutu. Od początku roku 2011 funkcjonuje jako **samorządowy zakład budżetowy Gminy Wrocław.**

Działalność prowadzona jest na terenie nieruchomości przy ul. Litomskiej 10 we Wrocławiu, na podstawie umowy użyczenia zawartej w dniu 15 lutego 2010r., pomiędzy Gminą Wrocław a Wrocławskim Zakładem Aktywności Zawodowej. Zgodnie z przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych **obiektu i pomieszczenia użytkowane odpowiadają przepisom i zasadom bezpieczeństwa i higieny pracy oraz uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych** w zakresie przystosowania stanowisk pracy, pomieszczeń higieniczno - sanitarnych i ciągów komunikacyjnych oraz spełniają wymagania dostępności do nich.

W 2021 roku dla 36 niepełnosprawnych pracowników była zapewniona doraźna i specjalistyczna opieka medyczna, poradnictwo i usługi rehabilitacyjne.

Opieka medyczna realizowana była poprzez umożliwienie niepełnosprawnym pracownikom korzystania z usług medycznych w EMC Instytut Medyczny S.A. na podstawie umowy nr WZAZ/U/2/2021 z dnia 4.01.2021 r. Wszystkim pracownikom niepełnosprawnym zapewniono 60 minut rehabilitacji dziennie. Zakład zapewnia transport do pracy i z pracy dla czterech osób z niepełnosprawnością ruchową.

Podstawową **misją jednostki** jest zatrudnienie i utrzymanie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego oraz do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, rehabilitacja zawodowa i społeczna niepełnosprawnych pracowników oraz przygotowanie tych osób do aktywnego życia w otwartym środowisku przy wykorzystaniu ich możliwości i zdolności.

W 2021 r., w związku ze stanem pandemii, realizowano zadanie w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych jedynie na terenie Zakładu.

Prowadzona działalność usługowo-wytwórcza ma na celu jak najlepsze przygotowanie pracowników do pracy na wolnym rynku. Dlatego też przyjmowane przez Zakład zlecenia są bardzo różnorodne, zarówno w zakresie sposobu realizacji, jak i terminów i charakteru wykonywanych zadań. Realizowano stałe zlecenia dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - w zakresie poligrafii i cateringu. Ponadto wykonywano usługi poligraficzne dla firmy Vermeiren i na podstawie umów zadaniowych dla Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego.

Usługi cateringowe realizowano dla Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych i Fundacji Znacznie Więcej. Nadal podstawowym zadaniem działu gastronomicznego było codzienne przygotowywanie i dystrybucja dwudaniowych obiadów serwowanych na terenie jadalni usytuowanej na parterze budynku przy ul. Litomskiej 10. Do zadań Zakładu należy też obsługa gastronomiczna Sesji Rady Miasta Wrocławia oraz innych spotkań z udziałem przedstawicieli Rady Miasta. Zakład wraz z Fundacją Presto włączył się w projekt Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego – przygotowanie Wyprawki Wrocławskiej dla nowo narodzonych mieszkańców Wrocławia. Zadaniem pracowników

z niepełnosprawnością było kompletowanie wyprawek i transport do Urzędu Stanu Cywilnego. W porozumieniu ze Spółdzielnią Socjalną ponadto realizowane było zadanie kompletowania Niezbędnika Senioralnego.

Z powodu pandemii usługi świadczone przez Wrocławski Zakład Aktywności Zawodowej były wciąż ograniczone. Zakład jednak cały czas pracował – włączał się również w akcje pomocy osobom zamkniętym w domach z powodu epidemii w postaci dostarczania posiłków. W porozumieniu z Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej Zakład realizował usługę cateringową, polegającą na dostarczaniu posiłków terapeutycznych dla uczestników Środowiskowego Domu Pomocy Społecznej Stowarzyszenia „Ostoja”.

Po zapoczątkowaniu akcji szczepień przeciw COVID-19, przy zastosowaniu procedur sanitarnych i zasad dystansu społecznego powrócono do corocznych zadań związanych z rehabilitacją społeczną pracowników z niepełnosprawnością (wyjazd weekendowy w ramach rehabilitacji społecznej, spotkanie wigilijne, uczestnictwo w prezentacji filmu o dolnośląskich ZAZ). Grupa pracowników z niepełnosprawnością brała udział w cyklu szkoleń zwiększających kompetencje społeczne i zawodowe organizowanych w Integracyjnym Inkubatorze Przedsiębiorczości „Skrzynia”.

W Zakładzie funkcjonował Zespół Programowy, który dla każdego pracownika z niepełnosprawnością przy jego czynnym udziale prowadził dokumentację związaną z przygotowaniem i realizacją indywidualnego programu rehabilitacji zawodowej i społecznej. Zespół decydował o podejmowanych wobec pracowników działaniach zmierzających do właściwego przygotowania pracownika do przejścia do pracy na wolnym rynku. Działania Zespołu Programowego wspierane były przez środki zakładowego funduszu celowego – Zakładowego Funduszu Aktywności, którego utworzenie było warunkiem otrzymania statusu zakładu aktywności zawodowej. Wpływy środków na konto funduszu to podatek od nieruchomości, podatek dochodowy od osób fizycznych.

Zakład prowadzi też działalność, która ma wpływ na proces **łamania stereotypów** związanych z postrzeganiem osób niepełnosprawnych w społeczeństwie Wrocławia:

- na terenie budynku WZAZ organizowane są obwodowe komisje wyborcze (budynek jest dostępny dla osób mających kłopoty z poruszaniem się),
- na terenie Zakładu odbywają się spotkania, konferencje, warsztaty i seminaria dotyczące zagadnień związanych z rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych,
- personel Zakładu zaangażowany był w prace grupy branżowej ds. osób z niepełnosprawnościami i dostępności we Wrocławiu,
- personel Zakładu brał udział w aktualizowaniu Strategii Województwa Dolnośląskiego na rzecz rozwoju ekonomii społecznej oraz przyznawaniu Znaku Zakup Prospołeczny,
- zakład jest członkiem Związku Pracodawców Zakładów Aktywności Zawodowej, przez co wraz z innymi zakładami aktywności zawodowej ma realny wpływ na zmiany legislacyjne dotyczące działalności jednostek ekonomii społecznej,
- zakład współpracował przy realizacji wojewódzkiej kampanii społecznej mającej na celu wzmocnienie rozpoznawalności zakładów aktywności zawodowej w systemie wsparcia osób z niepełnosprawnością.

PROGRAM MRiPS pn. „WSPIERAJ SENIORA”

W roku 2021 Gmina Wrocław, w imieniu której realizatorem był MOPS i WCRS, przy współudziale wolontariuszy i organizacji pozarządowych, realizowała Program MRiPS pn. „Wspieraj Seniora” na rok 2021, w ramach którego **wsparciem objęto 488 wrocławskich seniorów – 15** zgłoszonych przez Infolinię i **473** zgłoszonych poza

Infolinią. Organizacje pozarządowe, które zaangażowały się w przedsięwzięcie to Fundacja „Wspólnota Pokoleń”, Stowarzyszenie „Odra-Niemen” oraz Fundacja Integrarte. W ramach Programu seniorzy w wieku powyżej 70 roku życia, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu, mieli możliwość skorzystania z usługi wsparcia polegającej w szczególności na dostarczeniu zakupów, zgodnie ze wskazanym przez seniora zakresem, obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej. Seniorzy zgłaszali się poprzez Infolinię uruchomioną w ramach programu Solidarnościowy Korpus Wsparcia Seniorów (**71** zgłoszeń), jak też poza Infolinią (**518** zgłoszeń), łącznie dając liczbę **589 zgłoszeń** osób chętnych do otrzymania wsparcia w ramach programu. Spośród wszystkich zgłoszonych osób, 101 seniorów nie otrzymało wsparcia w ramach Programu, najczęściej z uwagi na przyznane usługi opiekuńcze, ale też z powodu rezygnacji samych zainteresowanych, którzy nie chcieli płacić za zakupy z własnych środków.

W 2021 roku podpisano 100 nowych porozumień z wolontariuszami (80 przez Wrocławskie Centrum rozwoju Społecznego, 20 przez Fundację Integrarte) oraz 81 aneksów do porozumień, które były zawarte w 2020 roku, przy czym **80 wolontariuszy faktycznie świadczyło wsparcie na rzecz seniorów** w ramach Programu "Wspieraj Seniora".

Wysokość środków przyznanych z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 na realizację Programu "Wspieraj Seniora" w 2021 roku wyniosła 314 950,71 zł.

Według stanu na 31 grudnia 2021 roku wysokość środków faktycznie wydatkowanych na realizację Programu "Wspieraj Seniora" wyniosła 146 098,57 zł (w tym zrealizowane przez MOPS – 78 149,17 zł, zrealizowane przez WCRS – 67 949,40 zł).

Realizacja Gminnego Programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych poprzez, wspieranie działań na rzecz wydłużania aktywnego życia wrocławian, rozwijanie edukacji seniorów, a także likwidację barier architektonicznych dla osób o ograniczonej mobilności znacznie przyczynia się do realizacji jednego z podstawowych celów strategicznych Wrocławia, jakim jest ułatwianie życia w mieście osobom starszym i niepełnosprawnym.